

Četrtek, 12. september 2013

16. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, evropskim socialnim partnerjem in nacionalnim parlamentom.

P7_TA(2013)0387

Položaj mladoletnikov brez spremstva v EU

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 12. septembra 2013 o položaju mladoletnikov brez spremstva v Evropski uniji (2012/2263(INI))

(2016/C 093/26)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in zlasti njenega člena 3,
- ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti njenih členov 67 in 79,
- ob upoštevanju določb Listine o temeljnih pravicah Evropske unije, zlasti njenega člena 24,
- ob upoštevanju Evropske konvencije o človekovih pravicah in njenih protokolov,
- ob upoštevanju sodne prakse Sodišča Evropske unije in Evropskega sodišča za človekove pravice,
- ob upoštevanju sporočila Komisije Evropskemu parlamentu z dne 6. maja 2010 z naslovom „Akcijski načrt za mladoletnike brez spremstva (2010–2014)“ (COM(2010)0213),
- ob upoštevanju poročila Komisije Evropskemu parlamentu in Komisiji z dne 28. septembra 2012 z naslovom „Vmesno poročilo o izvajanju akcijskega načrta za mladoletnike brez spremstva“ (COM(2012)0554),
- ob upoštevanju sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 20. aprila 2010 o akcijskem načrtu za izvajanje stockholmskega programa (COM(2010)0171),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. novembra 2009 o sporočilu Komisije Evropskemu Parlamentu in Svetu z naslovom „Območje svobode, varnosti in pravice za državljane – stockholmski program“⁽¹⁾,
- ob upoštevanju smernic Evropske unije glede nasilja nad ženskami in dekleti ter boja proti vsem vrstam diskriminacije proti njim,
- ob upoštevanju sklepov Sveta za pravosodje in notranje zadeve z dne 3. junija 2010 o mladoletnikih brez spremstva, ki so bili sprejeti na njegovem 3018. zasedanju,
- ob upoštevanju Direktive 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ⁽²⁾,

⁽¹⁾ UL C 285 E, 21.10.2010, str. 12.

⁽²⁾ UL L 315, 14.11.2012, str. 57.

Četrtek, 12. september 2013

- ob upoštevanju Direktive 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ ⁽¹⁾ ter sporočila Komisije z naslovom „Strategija EU za odpravo trgovine z ljudmi za obdobje 2012–2016“,
- ob upoštevanju direktiv o azilu, zlasti Direktive 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite ⁽²⁾, Direktive Sveta 2003/9/ES z dne 27. januarja 2003 o minimalnih standardih za sprejem prosilcev za azil ⁽³⁾ in Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju predlogov reforme skupnega evropskega azilnega sistema (SEAS), zlasti spremenjenega predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o standardih za sprejem prosilcev za azil (prenovitev) (COM(2011)0320) in spremenjenega predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem statusa mednarodne zaščite (prenovitev) (COM(2011)0319) ter predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva (prenovitev) (COM(2008)0820),
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2003/86/ES z dne 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 862/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 o statistikah Skupnosti o selitvah in mednarodni zaščiti ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju Sklepa št. 779/2007/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2007 o uvedbi posebnega programa za preprečevanje nasilja nad otroki, mladimi in ženskami in boj proti njemu ter za zaščito žrtev in ogroženih skupin za obdobje 2007–2013 (program Daphne III) v okviru splošnega programa Temeljne pravice in pravosodje ⁽⁷⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu z dne 23. februarja 2011 o oceni sporazumov EU o ponovnem sprejemu (COM(2011)0076),
- ob upoštevanju prispevkov Sveta Evrope, zlasti Resolucije 1810 (2011) njegove Parlamentarne skupščine o težavah pri prihodu, bivanju in povratku otrok brez spremstva v Evropi ter priporočila državam članicam o življenjskih načrtih za mladoletne migrante brez spremstva (CM/Rec(2007)9) in dvajsetih smernic o prisilnem vračanju (CM(2005)40) njegovega Sveta ministrov,,
- ob upoštevanju mednarodnih instrumentov o pravicah otrok, zlasti konvencije Združenih narodov o pravicah otrok in še posebej njenega člena 3 ter splošnih pripomb Odbora Združenih narodov za pravice otrok, zlasti pripombe št. 6 (2005) o ravnanju z mladoletniki brez spremstva zunaj njihovih matičnih držav,

⁽¹⁾ UL L 101, 15.4.2011, str. 1.

⁽²⁾ UL L 337, 20.12.2011, str. 9.

⁽³⁾ UL L 31, 6.2.2003, str. 18.

⁽⁴⁾ UL L 348, 24.12.2008, str. 98.

⁽⁵⁾ UL L 251, 3.10.2003, str. 12.

⁽⁶⁾ UL L 199, 31.7.2007, str. 23.

⁽⁷⁾ UL L 173, 3.7.2007, str. 19.

Četrtek, 12. september 2013

- ob upoštevanju smernic Visokega komisarja Združenih narodov za begunce iz leta 1997 o strategijah in postopkih pri obravnavi otrok brez spremstva, ki prosijo za azil,
 - ob upoštevanju splošnega priporočila št. 19 Odbora Združenih narodov za odpravo diskriminacije žensk, sprejetega leta 1992,
 - ob upoštevanju deklaracije generalne skupščine Združenih narodov o odpravi nasilja nad ženskami, prvega mednarodnega instrumenta o človekovih pravicah, ki zadeva izključno nasilje nad ženskami in je bil sprejet decembra 1993,
 - ob upoštevanju Protokola za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti ženskami in otroki, ki dopolnjuje Konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu,
 - ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter mnenj Odbora za razvoj in Odbora za pravice žensk in enakost spolov (A7-0251/2013),
- A. ker vsako leto tisoči državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, mlajših od 18 let, prispejo sami na evropsko ozemlje ali pa tam ostanejo sami po prihodu;
- B. ker se zaradi nenehnih konfliktov v različnih delih sveta in zaradi gospodarske krize, s katero se sooča svet, naglo povečuje število mladoletnikov brez spremstva;
- C. ker so razlogi za prihod mladoletnikov brez spremstva raznoliki: vojne, nasilje, kršitve temeljnih pravic, želja po ponovni združitvi z družinskimi člani, naravne nesreče, revščina, trgovina z ljudmi, izkoriščanje itd.;
- D. ker bi bilo treba posebno pozornost nameniti otrokom brez spremstva, ki so žrtve trgovine z ljudmi, saj zaradi svojega posebej ranljivega položaja potrebujejo posebno pomoč in podporo;
- E. ker veliko mladoletnikov brez spremstva pride zaradi prisilnih porok in se mora Evropska unija še odločneje spopasti s tem pojavom;
- F. ker so ti mladoletniki že po naravi zelo ranljivi in je treba zato zagotoviti spoštovanje njihovih temeljnih pravic;
- G. ker morajo Evropska unija in države članice na podlagi Pogodbe o Evropski uniji in Listine EU o temeljnih pravicah ter Konvencije o otrokovih pravicah zaščititi pravice otrok;
- H. ker je Stockholmski program dal prednost zaščiti mladoletnikov brez spremstva;
- I. ker se sprejem ter prevzem v vzgojo in varstvo mladoletnikov brez spremstva med posameznimi državami zelo razlikujeta in ker ni enotne in učinkovite ravni zaščite;
- J. ker je treba zagotoviti enakost med spoloma in enako raven varstva človekovih pravic migrantskih deklic in dečkov brez spremstva in ker je treba posvetiti posebno pozornost kršitvam človekovih pravic pri deklicah in zagotavljanju zadostne podpore in ustreznih pravnih sredstev;
- K. ker je veliko primerov izginotij otrok iz nastanitvenih in sprejemnih centrov za prosilce za azil;

Četrtek, 12. september 2013

Splošna priporočila

1. opozarja, da je mladoletnik brez spremstva zlasti potencialno ogrožen otrok, zato si morajo države članice in Evropska unija pri njegovi obravnavi kot vodilno načelo postaviti zaščito otroka in ne politik priseljevanja ter tako spoštovati temeljno načelo koristi otroka; poudarja, da se za otroka in s tem tudi mladoletnika brez izjeme šteje vsaka oseba, mlajša od osemnajst let; poudarja, da so mladoletniki brez spremstva, zlasti dekleta, dvakrat bolj izpostavljeni problemom in težavam kot drugi mladoletniki; ugotavlja, da so tudi bolj ranljivi, čeprav imajo enake potrebe kot drugi mladoletniki in begunci s podobno izkušnjo; poudarja, da so deklice in ženske še posebej podvržene kršitvam njihovih pravic v celotnem procesu migracij in so še posebej ogrožene deklice brez spremstva, ker so pogosto glavna tarča spolnega izkoriščanja, zlorab in nasilja; poudarja, da organi v EU mladoletnike brez spremstva pogosto obravnavajo kot prestopnike, ki so kršili zakonodajo o priseljevanju, in ne kot posameznike, ki imajo pravice na podlagi svoje starosti in posebnih razmer;

2. hkrati opozarja, da je treba pri vseh ukrepih, ki jih javni organi ali zasebne ustanove sprejmejo v zvezi z otroki, pred kakršnim koli drugim premislekom vedno najprej upoštevati koristi otroka, kot so opredeljene v besedilih in sodni praksi; poziva Komisijo, naj spodbuja pravilno izvajanje zakonskih določb EU v zvezi s koristmi otroka in predlaga strateške smernice na podlagi najboljše prakse, sodne prakse in Splošne pripombe št. 6 (2005) o ravnanju z otroki brez spremstva in ločenimi otroki zunaj njihovih matičnih držav, ki jo je oblikoval Odbor ZN za pravice otroka, ter naj na podlagi nabora kazalnikov in meril presoja o pojmu koristi otroka; poziva Komisijo, naj izvaja zakonodajne in nezakonodajne ukrepe, da z njimi zagotovi primerno zaščito otrok in mladoletnikov brez spremstva, zlasti z izboljšanjem metod za iskanje trajnih rešitev;

3. odločno obsoja obstoječe pomanjkljivosti v zvezi z zaščito mladoletnikov brez spremstva v Evropski uniji ter opozarja na pogosto obžalovanja vredne razmere pri sprejemu teh mladoletnikov in na številne kršitve njihovih temeljnih pravic v nekaterih državah članicah;

4. poudarja, da morajo EU in države članice za zaščito mladoletnikov brez spremstva nujno usklajeno ukrepati, pri tem pa polno spoštovati njihove temeljne pravice; čestita tistim državam članicam, ki so se odločile pristopiti k izbirnemu protokolu h Konvenciji ZN o otrokovih pravicah o zagotavljanju pravnega varstva otrok pred najhujšimi oblikami izkoriščanja;

5. pozdravlja dejstvo, da je Komisija sprejela Akcijski načrt za mladoletnike brez spremstva (2010–2014); kljub temu obžaluje, da se s svojim pristopom ni bolj oprla na zaščito temeljnih pravic teh mladoletnikov, in meni, da obstoječi ukrepi ne zadostujejo, zato so za večjo zaščito mladoletnikov brez spremstva potrebni dodatni ukrepi; opozarja, da bi morale EU in države članice v skladu z enim od ciljev akcijskega načrta EU za mladoletnike brez spremstva odpraviti osnovne vzroke preseljevanja in vključiti vprašanje mladoletnikov brez spremstva v razvojno sodelovanje ter tako prispevati k ustvarjanju varnega okolja, da bodo lahko otroci odraščali v svoji matični državi; poudarja, da je treba nadalje oblikovati preventivno razsežnost politik EU, ki se nanašajo na mladoletnike brez spremstva, tako da se večja pozornost nameni izkoreninjenju revščine, zdravstvenim politikam in politikam zaposlovanja, človekovim pravicam in demokratizaciji in obnovi po konfliktu; meni, da mora EU preseči akcijski načrt, ki ga je predlagala Komisija, da se dejansko okrepijo temeljne pravice mladoletnikov brez spremstva; zlasti poudarja potrebo po okrepitevi statusa skrbnika v EU in partnerskih državah ter meni, da je treba v sodelovanju z matično in tranzitno državo nujno izdelati načrt spremljanja za zagotovitev ustrezne zaščite otroka po vrnitvi in ponovni vključitvi v matično državo;

6. obžaluje razpršenost evropskih določb v zvezi z mladoletniki brez spremstva in Komisijo poziva, naj nujno izdela praktični priročnik, v katerem bodo zbrani vsi ti različni pravni instrumenti in ki bo namenjen državam članicam in strokovnim delavcem, da bi se omogočilo pravilno izvajanje v državah članicah in povečala zaščita mladoletnikov brez spremstva;

7. obžaluje, da ni zanesljive uradne statistike v zvezi z mladoletniki brez spremstva; poziva države članice in Komisijo, naj izboljšajo zbiranje statističnih podatkov o mladoletnikih brez spremstva, vanje vključijo podatke o starosti in spolu, izboljšajo primerljivost zbirk podatkov v vseh državah članicah, uvedejo usklajen način zbiranja in izmenjave podatkov v vseh državah članicah, obenem pa zagotovijo varstvo osebnih podatkov s platformo, ki bi združevala vse strani, vključene

Četrtek, 12. september 2013

v vprašanja mladoletnikov brez spremstva, in s seznamom nacionalnih kontaktnih točk ter naj bolje uporabljajo že obstoječa orodja za zbiranje statističnih podatkov na ravni EU, kot so Eurostat, Frontex, Evropski azilni podporni urad (EASO) in Evropska migracijska mreža; poudarja, da je namen zbiranja teh podatkov v boljšem razumevanju razmer, izboljšani zaščiti mladoletnikov brez spremstva in boljšemu odzivu na njihove potrebe; poziva Komisijo, države članice, Evropski inštitut za enakost spolov ter mednarodne in nevladne organizacije, naj si še bolj prizadevajo za zbiranje, spremljanje in izmenjavo natančnih podatkov, razčlenjenih po spolu, tako da bodo imeli celovit pregled nad številom deklet brez spremstva in bodo lahko preučili posebne potrebe te skupine, da ji bodo nudili pomoč in izvedli posebne ukrepe za zadostitev tem potrebam, in naj si izmenjajo najboljšo prakso za izboljšanje stanja na tem področju;

8. ponavlja, da bi morale EU in države članice okrepiti sodelovanje s tretjimi matičnimi in tranzitnimi državami izvora v zvezi z mladoletniki brez spremstva, spoštovanjem njihovih temeljnih pravic in vprašanji, kot je opredelitev trajnih rešitev, iskanje družin, spremljanje ob vrnitvi in ponovni sprejem, če je to otroku v korist, obnovitvi družinskih vezi in ponovni vključitvi; poziva tudi k boljšemu sodelovanju s tretjimi matičnimi in tranzitnimi državami v zvezi s preprečevanjem trgovanja z ljudmi in bojem proti njemu, zlasti trgovanja z otroki in izkoriščanja mladoletnikov, preprečevanjem nezakonitega priseljevanja in drugih oblik nasilja nad ženskami, kot so prisilne poroke, kar je mogoče tudi z rednimi dialogi med EU in temi državami ter Evropsko službo za zunanje delovanje; poziva Komisijo in države članice, naj zaščito otrok in vprašanje mladoletnikov brez spremstva vključijo v politike razvoja in sodelovanja; poudarja pomen usklajenega razvoja politik EU na področju priseljevanja, azila in otrokovih pravic, ki se nanašajo na mladoletnike v EU in tretjih državah, pri čemer se ustrezno upošteva vpliv teh politik na države v razvoju; opozarja na obveznost skladnosti politike za razvoj iz Lizbonske pogodbe; poziva Komisijo, države članice in tretje države, naj spodbujajo javne kampanje ozaveščanja v matičnih, tranzitnih in ciljnih državah mladoletnikov brez spremstva o tveganjih v zvezi z migracijami otrok, zlasti o izkoriščanju mladoletnikov in organiziranem kriminalu; poudarja, da je preiskovanje osebne in družinske preteklosti zelo pomembno pri odkrivanju ozadja, iz katerega izhajajo mladoletniki, in pri oblikovanju prilagojenih načrtov za njihovo vključevanje v državi prihoda ali ponovno vključevanje v matični državi;

9. opozarja, da se je treba nujno osredotočiti na boj proti trgovini z ljudmi, saj so mladoletniki in zlasti dekleta še posebej ogroženi ter izpostavljeni tej trgovini, nasilju na podlagi spola in izkoriščanju, zlasti za delo ter spolnemu izkoriščanju in zlorabi; poudarja, da je treba uvesti učinkovite mehanizme za preprečevanje, prepoznavanje, poročanje, prijavo, preiskavo, obravnavo in nadaljnje ukrepanje v primerih trgovine z ljudmi, prisilnega dela ali spolnega izkoriščanja in zlorabe ter da bi morale ukrepe za odpravo osnovnih vzrokov te trgovine sprejeti tudi tretje države; pri tem Komisijo in države članice poziva, naj bodo zelo pozorne in naj učinkovito izvajajo Direktivo 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev, Direktivo 2011/93/EU o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji in Direktivo 2012/29/EU o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj; države članice in EU tudi poziva, naj okrepijo policijsko in sodno sodelovanje ter sodelujejo s koordinatorjem EU za boj proti trgovini z ljudmi pri odkrivanju morebitnih žrtev, ozaveščanju javnosti in boju proti trgovini z ljudmi; pozdravlja, da je bila končno sprejeta strategija EU za odpravo trgovine z ljudmi (2012–2016), še zlasti določbe o financiranju izdelave smernic o sistemih za zaščito otrok in izmenjave najboljše prakse; opozarja države članice na člen 11 Konvencije ZN o otrokovih pravicah, ki poziva države, naj sprejmejo ukrepe za boj proti nezakonitemu premeščanju otrok; poziva države članice, naj sodelujejo s tretjimi državami pri reševanju vse večjih težav s tihotapljenjem otrok; poziva države članice, naj kazensko preganjajo tihotapce otrok z ustreznimi in sorazmernimi kaznimi, kadar je le mogoče; je zaskrbljen zaradi položaja mnogih mladoletnikov brez spremstva, ki se skrivajo v EU in so še posebej ranljivi za izkoriščanje in zlorabe; poziva oblasti držav članic in organizacije civilne družbe, naj sodelujejo in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev njihove zaščite in dostojanstva;

10. obžaluje, da se zaščiti otrok vedno namenja znatno manj sredstev kot ostalim humanitarnim sektorjem; poziva Komisijo, naj mladoletnike brez spremstva posebej upošteva v Evropskem skladu za migracije in azil, da bi tako izoblikovali trajna jamstva za zaščito otrok, tudi v razdelkih, ki zadevajo begunce, prosilce za azil, zunanje meje in vračanje, pa tudi

Četrtek, 12. september 2013

v Evropskem socialnem skladu, zlasti za zagotovitev podpore ozemljem, ki jih ta problematika najbolj zadeva; meni, da bi bilo treba zagotoviti zadostno dolgoročno financiranje za programe za prepoznavanje mladoletnikov brez spremstva, ustrezen sprejem, zaščito, imenovanje zakonitih skrbnikov, iskanje družin, ponovno naselitev in ponovno vključevanje ter za usposabljanje mejnih policistov in organov;

Strateške smernice

11. poziva Komisijo, naj pripravi strateške smernice za države članice, ki bi morale temeljiti na najboljši praksi in biti oblikovane kot minimalni skupni standardi, v katerih bi bile z namenom ustrezne zaščite in sprejema natančno opredeljene vse faze postopka od prihoda mladoletnika na evropsko ozemlje do izoblikovanja trajne rešitve zanj; poziva države članice, naj sprejmejo nacionalne strategije za mladoletnike brez spremstva, ki bi temeljile na teh strateških smernicah, ter na imenujejo nacionalne kontaktne točke, pristojne za usklajevanje izvedbe teh ukrepov in dejanj; poziva Komisijo, naj spremlja razmere in ukrepe v državah članicah v sodelovanju z obstoječo skupino strokovnjakov ter naj Parlamentu in Svetu predloži letno poročilo;

12. opozarja, da otroku ni dovoljeno odreči vstopa na ozemlje EU, in vztraja, da morajo države članice mednarodne in evropske obveznosti, ki veljajo za otroke na njihovem ozemlju izpolnjevati brez samovoljnih omejitev; opozarja tudi, da otroku ni dovoljeno zavrniti vstopa po skrajšanem postopku na meji države članice;

13. poziva države članice, naj dosledno in brez izjem izpolnjujejo temeljno obveznost prepovedi policijskega pridržanja mladoletnikov; obžaluje, da spremenjeni predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o standardih za sprejem prosilcev za azil ni uvedel prepovedi policijskega pridržanja otrok brez spremstva, ki so prosilci za azil, in poziva države članice k upoštevanju merila izjemnih okoliščin v skladu z Direktivo; poziva Komisijo, naj zelo pozorno spremlja uporabo določb Skupnosti v zvezi s policijskim pridržanjem mladoletnikov, pri čemer je treba upoštevati sodno prakso; poziva države članice, naj mladoletnike namestijo v posebne domove za otroke ob upoštevanju njihove starosti in spola;

14. meni, da je opredelitev mladoletnikov brez spremstva v pristojnosti posameznih držav članic; poziva države članice, naj jih takoj po prihodu usmerijo v specializirane storitve, kot so družbene in izobraževalne storitve, pri čemer je treba na eni strani oceniti okoliščine posameznika in posebne potrebe po zaščiti posameznega mladoletnika, zlasti njegovo narodnost, izobrazbo, etnično, kulturno in jezikovno poreklo in stopnjo ranljivosti, na drugi strani pa jim takoj v jeziku in obliki, ki ju razumejo, po potrebi s tolmači, zagotoviti vse informacije, ki jih potrebujejo o svojih pravicah, zaščiti, pravnih možnostih in možnostih za pomoč, ter postopkih in njihovih posledicah; poziva države članice, naj si izmenjujejo najboljšo prakso o otrokom prijaznih orodjih, da bi imeli otroci jasno predstavo o ustreznih postopkih in se bodo zavedali svojih pravic; poziva države članice, naj pri tem namenijo posebno pozornost in posebne predpise identifikaciji, sprejemu in zaščiti mladoletnikov brez spremstva s posebnimi potrebami po zaščiti, zlasti za mladoletnike brez spremstva, ki so žrtve trgovine z ljudmi, tako da se jim zagotovijo potrebna pomoč in zaščita na podlagi Direktive 2011/36/EU;

15. obžaluje neprimerno in vsiljivo naravo zdravstvenih tehnik, ki se uporabljajo za ugotavljanje starosti v nekaterih državah članicah, saj lahko povzročijo poškodbe, in spornost ter velika odstopanja nekaterih metod, ki temeljijo na zrelosti kosti ali mineralizaciji zob; poziva Komisijo, naj v strateške smernice vključi skupne standarde na osnovi skupne prakse v zvezi z načinom ocenjevanja starosti, ki bi ga morale sestavljati večdimenzionalne in večdisciplinarne ocene, ki bi se moral izvajati na znanstven, varen, otroku primeren, spolu prilagojen in pošten način, pri čemer bi bilo treba nameniti posebno pozornost deklicam, izvajati pa bi ga morali neodvisni, kvalificirani strokovni delavci in strokovnjaki; opozarja, da je treba pri ocenjevanju starosti upoštevati pravice otrok in telesno integriteto, človekovo dostojanstvo ter da je treba otrokom v dvomu vedno verjeti; opozarja tudi, da je treba zdravniške preglede izvajati šele po izvedbi drugih načinov ocenjevanja in da mora obstajati možnost pritožbe na rezultate te ocene; pozdravlja tozadevne dosežke Evropskega urada za podporo azilu (EASO), ki bi jih bilo treba posplošiti na vse mladoletnike;

Četrtek, 12. september 2013

16. poziva države članice, naj takoj ob prihodu mladoletnika na njihovo ozemlje in dokler ne najdejo trajne rešitve zagotovijo imenovanje skrbnika ali osebo, ki bo odgovorna za to, da ga spremlja, mu pomaga in ga zastopa v vseh postopkih in mu omogoči, da v vseh postopkih uživa vse pravice, in poziva k temu, da so mladoletniki nemudoma obveščeni o imenovanju osebe, ki je zanje odgovorna; poleg tega poziva k temu, da se ta oseba ustrezno usposobi za izzive, s katerimi se soočajo mladoletniki brez spremstva, zaščito in pravice otrok ter azilne in migracijske pravice, ter da ravna povsem neodvisno; meni, da bi bilo treba za te osebe zagotoviti stalno in primerno usposabljanje ter jih redno in neodvisno spremljati; poziva Komisijo, naj v strateške smernice vključi skupne standarde na podlagi najboljše prakse v zvezi s pooblastili, nalogami, kvalifikacijami, znanjem in veščinami ter usposabljanjem teh oseb;

17. poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo uslužbenci in osebje, zaposleno pri organih, za katere je verjetno, da bodo prihajali v stik z mladoletniki brez spremstva, tudi žrtvami trgovine z ljudmi, ustrezno kvalificirani in usposobljeni, da bodo lahko prepoznavali in ustrezno ravnali v takih primerih, ter naj jim nudijo ustrezno usposabljanje za posebne potrebe mladoletnikov brez spremstva ter o pravicah otrok, njihovem vedenju in psihologiji ter azilnem in migracijskem pravu; poziva države članice, naj določijo obvezno usposabljanje, vezano na spol, za osebje, ki v zavetiščih sprejema mladoletnike brez spremstva, pa tudi za osebe, ki z njimi vodijo razgovore, sprejemajo odločitve in jih pravno zastopajo, ter naj zagotovijo, da se policija in pravosodni organi v državah članicah redno udeležujejo usposabljanj, vezanih na spol; poudarja, da mora oseba mladoletnika, za katerega je odgovorna, obveščati in mu svetovati, pri tem pa pravnega zastopnika zgolj dopolnjuje in ne nadomešča; poudarja, da mora država članica, v kateri se znajde mladoletnik brez spremstva, ne glede na njegovo narodnost ali priznavanje te narodnosti prevzeti skrbništvo zanj in mu nuditi čim višjo stopnjo zaščite;

18. poziva države članice, naj zaradi zagotavljanja doslednosti in enakih standardov zaščite mladoletnikov brez spremstva v EU vsem mladoletnikom brez spremstva ne glede na njihov status in pod enakimi pogoji kot otrokom, ki so državljani države gostiteljice, zagotovijo primerno zaščito:

- dostop do ustrezne nastanitve: nastanitev bi morala vselej zagotavljati primerne sanitarne pogoje, nastanitev „v centru“ ne bi smela nikoli pomeniti zaprtega centra, v prvih dneh pa bi morala potekati v specializiranem centru za sprejem mladoletnikov brez spremstva; tej prvi stopnji bi morala slediti stalnejša nastanitev; mladoletniki brez spremstva morajo biti vedno ločeni od odraslih; center bi moral izpolnjevati potrebe mladoletnikov in razpolagati s primernimi zmogljivostmi; spodbujati bi bilo treba nastanitev v družinah gostiteljicah in „življenjskih enotah“ ter skupno namestitev z mladoletnimi sorodniki ali mladoletniki, ki so si blizu, kadar je to primerno in mladoletnik to želi;
- nudenje ustrezne materialne, pravne in psihološke podpore od trenutka opredelitve za mladoletnika brez spremstva;
- pravico do izobraževanja, poklicnega usposabljanja ter socialnega in pedagoškega spremljanja ter takojšen dostop do nje; takoj je treba omogočiti šolanje v državi gostiteljici; poleg tega je treba mladoletnikom brez spremstva takoj po njihovem prihodu na ozemlje države članice po potrebi zagotoviti učinkovite jezikovne tečaje za jezik države gostiteljice; države članice bi morale olajšati priznavanje predhodnega izobraževanja otrok, da bi jim omogočile dostop do nadaljnega izobraževanja v Evropi;
- pravico do zdravja in učinkovit dostop do primerne osnovnega zdravstvenega varstva; poleg tega bi morale države članice nuditi ustrezno zdravniško in psihološko pomoč mladoletnikom, ki so bili žrtve mučenja, spolne zlorabe ali drugih oblik nasilja; države članice bi morale po potrebi nuditi posebno oskrbo (tj. dostop do storitev rehabilitacije) za mladoletnike, ki so bili žrtve vseh vrst zlorab, izkoriščanja, mučenja ali krutega, nečloveškega in ponižujočega ravnanja ali so jih prizadeli oboroženi spopadi;
- dostop do informacij in uporabo medijev (radio, televizija, svetovni splet), da zadovoljijo svoje potrebe po komuniciranju;

Četrtek, 12. september 2013

- pravico do prostega časa, vključno s pravico do igre in rekreativnih dejavnosti;
- pravico vsakega mladoletnika brez spremstva do nadaljnje uporabe in razvijanja lastne kulturne identitete in vrednot, vključno z maternim jezikom;
- pravico do izražanja in prakticiranja vere;

19. opozarja, da morajo biti vsi postopki prilagojeni mladoletnikom, pri čemer je treba ustrezno spoštovati njihovo starost, stopnjo zrelosti in raven razumevanja ter upoštevati potrebe otrok v skladu smernicami Sveta Evrope za otrokom prijazno sodno varstvo, in pozdravlja dejavnosti Komisije pri spodbujanju teh smernic; mnenju mladoletnikov je treba v sodelovanju z izurjenim in usposobljenim kadrom, kot so psihologi, socialni delavci in kulturni mediatorji, prisluhniti in ga upoštevati na vseh stopnjah postopkov;

20. pozdravlja dosežke na področju zakonodaje v zvezi z azilom in poziva države članice k uvedbi potrebnih zakonodajnih in upravnih reform, da bodo lahko njene določbe učinkovito izvajale; vendar opozarja, da je treba mladoletnike brez spremstva v azilni politiki EU obravnavati najprej kot otroke, zato države članice poziva, naj mladoletnike brez spremstva po najboljših močeh izključijo iz pospešenih postopkov in postopkov na meji; opozarja tudi, da je za prošnjo za azil, ki jo mladoletnik brez spremstva, ki na ozemlju držav članic nima zakonito prisotnega člana družine, vloži v več državah članicah, odgovorna država, v kateri se mladoletnik nahaja po vložitvi prošnje, in poziva države članice, naj upoštevajo sodbe Evropskega sodišča; poudarja, da je zaradi posebnih potreb mladoletnikov brez spremstva nujno treba prednostno obravnavati njihove prošnje za azil z namenom čim hitreje poštene odločitve; poziva države članice, naj pri razvoju svojih azilnih sistemov stremijo k oblikovanju usklajenega in na otroka osredotočenega institucionalnega okvira, ki upošteva posebne potrebe in različne težave mladoletnikov brez spremstva, zlasti žrtev trgovine z ljudmi;

21. poudarja, da bi bilo treba vse odločitve o mladoletnikih brez spremstva sprejeti na podlagi individualne presoje in ob spoštovanju načela otrokove koristi;

22. obsoja dejstvo, da se ti mladoletniki, ko dopolnijo polnoletnost, nenadoma znajdejo v zelo negotovem položaju; poziva države članice, naj si izmenjujejo najboljše prakse in predvidijo mehanizme za določitev okvira za prehod teh mladoletnikov v polnoletnost; pozdravlja dosežke Sveta Evrope v zvezi s to problematiko in poziva Komisijo, naj v svoje strateške smernice vključi najboljše prakse za izdelavo „individualiziranih načrtov za življenje“, pripravljenih za mladoletnika in z njim;

23. poziva države članice, naj opredelijo obveznosti vseh partnerjev, zlasti nacionalnih in lokalnih oblasti, služb socialnega skrbstva, mladinskih delavcev, družin in pravnih zastopnikov, pri izvajanju, spremljanju in usklajevanju načrtov za življenje;

24. odločno poudarja, da mora biti končni cilj vse od prihoda mladoletnika oz. mladoletnice brez spremstva na ozemlje EU iskanje trajne rešitve zanj oz. zanj ob upoštevanju njegovih oz. njenih koristi; poudarja, da se mora to iskanje vedno začeti s preučitvijo možnosti za ponovno združitev družine v in zunaj EU, če je to v korist otroka; poudarja, da mladoletnik sicer načeloma lahko zaprosi za pomoč pri iskanju svojih bližnjih sorodnikov, vendar pa ne sme obstajati nobena obveznost sodelovanja, ki bi vplivala na rezultat obravnavanja prošnje za mednarodno zaščito; poudarja, da je v primeru, ko bi bilo lahko ogroženo življenje mladoletnika ali njegovih bližnjih sorodnikov, zlasti če so ti ostali v matični državi, treba poskrbeti, da je zbiranje, obdelava in kroženje informacij o teh osebah zaupno, da ne bi ogrozili njihovih življenj; poziva države članice vse njihove pristojne organe, naj izboljšajo sodelovanje, predvsem z odpravo birokratskih ovir za iskanje in/ali ponovno združitev družin, ter izmenjujejo najboljšo prakso; poziva Komisijo, naj spremlja izvajanje Direktive 2003/86/ES o pravici do združitve družine, zlasti njenega člena 10(3);

25. poziva Komisijo, naj v strateške smernice dosledno vključi skupne standarde na podlagi najboljše prakse v zvezi s pogoji, ki morajo biti izpolnjeni pred vračanjem mladoletnika, ter pri tem spoštuje otrokovo korist ter se opre na primerjalno študijo o praksah na področju vračanja mladoletnikov, ki jo je Komisija objavila 2011 in obsega kontrolni seznam in zbirko najboljše prakse; odločno opozarja, da nikakor ni mogoče sprejeti odločitve o vračilu, če ni v korist

Četrtek, 12. september 2013

mladoletnika in obstaja tveganje za življenje mladoletnika, njegovo telesno in duševno zdravje, dobrobit, varnost, njegove temeljne pravice ali temeljne pravice njegove družine, ob čemer je treba v celoti upoštevati in oceniti individualne okoliščine vsakega mladoletnika (v primeru ponovne združitve družine pa tudi članov njegove družine); opozarja, da je mogoče odločitev o vračilu sprejeti samo na podlagi ugotovitve, da bodo za mladoletnika v državi vrnitve veljale varne, konkretne in prilagojene določbe, ki bodo spoštovale njegove pravice in ki bodo združene z ukrepi ponovne vključitve v državi vrnitve; poziva države članice, naj se za varno vrnitev otroka z matičnimi in tranzitnimi državami ter v sodelovanju z nevladnimi, lokalnimi in mednarodnimi organizacijami dogovorijo za sodelovanje in spremljanje ter naj poskrbijo, da bodo mladoletniki po svoji vrnitvi zaščiteni in ponovno vključeni v družbo; ugotavlja, da je taka ureditev bistvena prvina vrnitve; poziva Komisijo, naj pri oceni Direktive 2008/115/ES vztraja pri njenem vplivu na mladoletnike brez spremstva, zlasti glede členov 10, 14(1)(c) in 17; poziva Evropsko unijo, naj si prizadeva za boljše odzivanje na morebitne dejavnike, ki spodbujajo preseljevanje, tudi zgodnje in prisilne poroke, škodljive tradicionalne prakse, vključno s pohabljanjem ženskih spolnih organov, in spolno nasilje po vsem svetu, da jih ustavi;

26. poudarja, da mora vključevanje mladoletnika brez spremstva v državo gostiteljico temeljiti na individualnem načrtu za njegovo življenje, izdelanem za mladoletnika in z njim, ob polnem upoštevanju etničnega, verskega, kulturnega in jezikovnega okolja, iz katerega izhaja;

27. poziva države članice, naj uvedejo obveznost za javne organe, da ukrepajo v zvezi z mladoletniki brez spremstva, ki so žrtve beračenja; meni, da je treba za vsako ceno preprečiti izkoriščanje mladoletnikov za beračenje;

o
o o

28. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic ter Svetu Evrope.

P7_TA(2013)0388

Razmere v Demokratični republiki Kongo

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 12. septembra 2013 o razmerah v Demokratični republiki Kongo (2013/2822(RSP))

(2016/C 093/27)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij,
- ob upoštevanju izjav visoke predstavnice EU Catherine Ashton z dne 30. avgusta 2013 o razmerah v Severnem Kivuju in z dne 7. junija 2012 in 10. julija 2012 o razmerah v vzhodnem Kongu,
- ob upoštevanju resolucije o nestabilnih in negotovih razmerah na območju Velikih jezer, zlasti na vzhodu Demokratične republike Kongo, ki jo je skupna parlamentarna skupščina AKP-EU sprejela na srečanju, ki je potekalo od 27. do 29. novembra 2012 v Paramaribu v Surinamu,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 22. julija 2013 o območju Velikih jezer in z dne 10. decembra 2012, 19. novembra 2012 in 25. junija 2012 o razmerah na vzhodu Demokratične republike Kongo,
- ob upoštevanju resolucij varnostnega sveta Organizacije Združenih narodov (OZN) št. 2053 (2012) o razmerah v Demokratični republiki Kongo, št. 1925 (2010), št. 1856 (2008), ki opredeljuje mandat misije OZN v Demokratični republiki Kongo (Monusco), in št. 2098 (2013), s katero je bil mandat misije Monusco podaljšan,